

व्यवस्थापिका-संसद राष्ट्रिय विपद् व्यवस्थापन, अनुगमन तथा निर्देशन विशेष समितिको बैठकमा पेश गरिने प्रतिवेदन

क. खाद्यान्नको व्यवस्था

१. भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरुमा तत्काल राहतको लागि र वर्षाको समयमा हुन सक्ने बाढी पहिरोबाट पीडितहरुलाई खाद्यान्न आपूर्तिको व्यवस्था गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुलाई दिईएको निर्देशन बमोजिम ती जिल्लाहरुमा रेडक्स लगायतका मानवीय सहायता संस्थाको सहयोगमा पूर्व भण्डारणको व्यवस्था मिलाईएको ।
२. मित्र राष्ट्र वंगलादेशबाट प्राप्त १०,००० मे.टन खाद्यान्न मध्ये दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलाञ्चोक, रसुवा, रामेछाप, गोरखा, धादिङ, खोटाङ, सोलुखुम्बु, धनकुटा, गुल्मी, संखुवासभा, बागलुङ, पाल्पा, भोजपुर, कास्की, पर्वत, चितवन, स्याङ्जा, तनहुँ, लमजुङ, ओखलढुङ्गा, मकवानपुर, सिन्धुली, नुवाकोट जिल्लामा २२०६ मे.टन वितरणका लागि पठाईएको र बाँकी रहेको खाद्यान्न वर्षातमा हुन सक्ने बाढी पहिरो जस्ता विपद्लाई समेत ध्यानमा राखी ५९०० मे.टन नख्खु खाद्य गोदाम तथा काठमाडौं खाद्य गोदाममा र बाँकी भाषा तथा लाहानमा नेपाल खाद्य संस्थानद्वारा भण्डारण गरी राखिएको ।
३. भूकम्पबाट प्रभावित १२ जिल्लाका बालबालिका, बृद्धबृद्धा र अपाङ्गता भएका दुर्गम क्षेत्रका परिवारलाई विश्व खाद्य कार्यक्रम मार्फत खाद्यान्न वितरणको कार्य भैरहेको ।
४. खाद्य संस्थानका मुलुकभरका सबै खाद्य गोदाममा पर्याप्त खाद्य सामग्री भण्डारण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको । जस अन्तर्गत केन्द्रीय खाद्य सुरक्षा अन्तर्गत २५,००० मे.ट. सार्क खाद्य सुरक्षा अन्तर्गत ८,००० मे.ट. खाद्यान्न संचय गरिएको छ ।

ख. अस्थायी आवासको व्यवस्था

१. अस्थायी बसोवासका लागि प्रति परिवार रु. १५ हजारका दरले वितरण गर्ने कार्य भैरहेको । हालसम्म सोको लागि २ अरब ५२ करोड ६५ लाख ११ हजार वितरण भैसकेको ।
२. जस्तापाता उपलब्धताका लागि तीनै वटा उद्योगमा उद्योग मन्त्रलाय र सुरक्षा निकायका प्रतिनिधि समेत राखी उत्पादीत जस्तापाता बजारमा पठाउने व्यवस्था मिलाईएको ।
३. देशमा उत्पादीत जस्तापाताबाट अपुग हुने देखि विदेशबाट आयात हुने जस्तापातामा हाल कायम भएको भन्सार महसुलमा ५० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाईएको ।
४. नेशनल ट्रेडिङ र साल्ट्रेडिङ कर्पोरेशनलाई समेत जस्तापाता आयात गर्न प्रोत्साहन गरिएको ।

ग. औषधीको भण्डारण चिकित्सक र कर्मचारी व्यवस्था

१. अनुदानमा आएको र मन्त्रालयबाट खरिद गरेको औषधी सबै जिल्ला र स्वास्थ्य चौकीमा पुऱ्याई सकिएको । वर्षादलाई समेत मध्येनजर राखि औषधीको व्यवस्थापन भैरहेको ।
२. बढी प्रभावित गा.वि.स. मा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको माग बमोजिम ६० जना करार सेवाका चिकित्सक थप पठाई सकिएको । थप पठाउने कार्य भैरहेको ।
३. जिल्लामा कायम दरवन्दी रिक्त भएमा लोकसेवामा माग गरी पठाईएको र तत्काल सबै रिक्त दरवन्दीमा करार सेवामा नियूक्ती गर्न अधिकार दिईएको । हालसम्म धादिङ, गोरखा र लमजङ्गमा करार सेवामा नियूक्ति गरिसकिएको । अन्यत्र नियूक्ति हुने क्रममा रहेको ।

घ. अस्थायी पुनर्वासको व्यवस्था

भूकम्प प्रभावित जिल्लाको भौगोलिक अध्ययन गर्न १८ जिल्लामा भू-गर्भ विज्ञ पठाईको र उक्त अध्ययनको प्रतिवेदन भोली २०७२/०३/०२ गते सम्बन्धित निर्वाचन क्षेत्रका माननीय सभासद् समेतको उपस्थितिमा प्रस्तुत भई आवश्यक निर्णय लिईने कार्यक्रम रहेको ।

ड. मिति २०७२/०२/२७ गते संखुवासभा जिल्लामा बाढी तथा पहिरोको क्षति र उद्धार तथा राहतको विवरण

- पाथिभरा गाविस वडा नं. २ मा पहिरो आई सोहि स्थान बस्ने गोरे भन्ने वर्ष ३५ को शेर बहादुर तामाङ्को घर पहिरोले बगाउँदा निजको श्रीमती वर्ष ३३ की सुकमाया तामाङ्को मृत्यु भएको । निजको छोरा वर्ष ३ को तेम्बा भन्ने सुनिल तामाङ पहिरोमा परी बेपत्ता भई हराई रहेकोमा खोज तलास कार्य जारी रहेको । निजकै छोरा वर्ष ८ को सुभाष तामाङ गम्भीर घाईते भएकोले निजलाई उद्धार गरी नेपाली सेनाको हेलिकप्टरबाट मिति २०७२/०२/३० गतेका दिन जिल्ला अस्पताल संखुवासभा ल्याई उपचार गराइएकोमा थप उपचारको लागि सोही दिन राती एम्बुलेन्स मार्फत धरान पठाईएको ।
- मिति २०७२/०२/२७ गते गाएको पहिरोबाट पावाखोला घर भई नुम ५ प्याक्सिसदा दोभानमा पसल गरी बस्ने अन्दाजी वर्ष ३२ को रोसन तामाङ र निजको श्रीमती वर्ष २८ की उर्मिला तामाङ तथा १९ महिनाकी छोरी सुनिता तामाङलाई स्याङ्गसिङ खोलामा आएको बाढीका कारण सुरक्षित स्थान तर्फ जाने क्रममा माथिबाट पहिरो आई बेपत्ता भएको र निजको खोजी कार्य जारी रहेको ।
- पावाखोला ६ का ३२ घर परिवार मध्ये पाथिभरा २ सिम्मामा ३८ जना, पावाखोला- ६ स्थित साडलाङमा ६ जना, ऐ. ५ कारमारडमा ५ जना र सोही गाविसको चसुवाटारमा ६ जना तथा

थुनिएका बटुवा ७ जना लगायत ६२ जनालाई नेपाली सेनाको हेलिकप्टरबाट सुरक्षित स्थानमा लागिएको र काडदुवाका २५ र खाडवाका ५ जना आउन नमानेको ।

- मकालु ६ एन्देममा पहिरोको कारण १३ घर विस्थापित भई हाल मकालु बरुण राष्ट्रिय निकुञ्जको कार्यालय आसपासमा अस्थायीरूपमा बस्दै आएका ।
- मकालु ८ तल्लो बालडका ३ वटा घर पहिरोले बगाएको र २४ घर विस्थापित भएको ।
- मकालु ७ सिक्देममा २ वटा घर परिवार विस्थापित भएको ।
- नुम ५ फ्याक्सिसन्दा दोभानको १९ घर विस्थापित भई नुम ४ मा अस्थायीरूपमा बस्दै आएका ।
- ताम्कु ८ याचाम्खामा भएको कालिका नि.मा.वि.को ३ कोठे भवन पहिरोले क्षति पुऱ्याएको ।
- मकालु ५ लुम्दुसाको ७ घर पहिरोले विस्थापित भई सोही स्थानमा रहेको विद्यालयमा बस्दै गरेको ।
- उक्त घटनाहरुमा विभिन्न व्यक्तिहरुको पशुपन्छी तथा अलैंची, अन्नवाली समेत क्षति भएको ।
- पावा खोला १ लालखर्क स्थित ४ घर र स्थानीय विद्यालय समेत पहिरोको जोखिममा रहेको
- चैनपुर न.पा. र जलजला स्थित हेवाखोला दोभानको ४ घर परिवार विस्थापित रहेका र हेवाखोलाले झोलुङ्गे पुल तथा काठेपुलहरुमा क्षति पुऱ्याएको ।
- नुम गाविस र पाथिभरा गाविस जोड्ने वैकल्पिक मार्ग (करीब ६ घण्टा घुमाउरो) समेतमा बाटोमा पहिरो आईरहेको ।
- सदरमुकामबाट नुम जाने सडक मार्ग समेत ठाउँ-ठाउँमा ससाना ढिस्का खसी यातायात अवरुद्ध भएको ।
- हेलिकप्टरद्वार उद्धार गरी पाथिभरा गाविसको सिम्मामा ल्याइएका पावाखोला गाविस वडा नं. ६ का ३८ जना लगायत नुम तथा मकालु गाविसका विस्थापित परिवारहरुका लागि राहत सामग्री सामान्य बाटो मर्मत गरी नुम गाविस सम्म पुऱ्याउने पहल भईरहेको ।
- ५० परिवारका लागि आवश्यक गैरखाद्य तथा खाद्यान्न र पीडित प्रत्येक परिवारलाई घटनास्थलमा गई तत्कालै राहत स्वरूप २०००/- (दुई हजार) सहित वितरण गर्ने प्रमुख जिल्ला अधिकारी कै नेतृत्वमा टोली परिचालित भएको ।
- बाह्रविसे बजारमा सभाखोलाबाट भएको कटान नियन्त्रण गर्न सशस्त्र प्रहरी बल परिचालन भई तारजाली भर्ने कार्य भैरहेको ।

हालसम्म उक्त घटनाबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षतिको विवरण ।

- मृतक : ३९ जना
- घाइते : ८ जना
- हराएको : २० जना
- प्रभावित : १२१ घर परिवार